

Kuopion sote-keskus rakennushanke

Sisällys

1 JOHDANTO.....	3
2 ALUEEN PALVELUTARVE	3
3 RAKENNUSTEN NYKYTILA	8
4 HANKKEEN TOIMINNALLINEN SUUNNITTELU.....	8
5 HANKKEEN AIKATAULU JA TALOUS	11

1 JOHDANTO

Kuopion sote-keskuksessa tavoitellaan uudenlaista sosiaalihuollon ja terveydenhuollon yhteistyötä ja integrointia eri toimijoiden välillä huomioiden myös erityistason sosiaali- ja terveystalvet.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen POSOTE20 Tulevaisuuden sote-keskus -hankkeessa (2020–2023) etsittiin käytännön ratkaisuja, jotta lapset, nuoret, perheet, työikäiset ja ikääntyvät saavat tarvitsemansa palvelut oikea-aikaisesti ja sujuvasti yhdellä yhteydenotolla. Hankkeessa kehitettiin, kokeiltiin ja otettiin käyttöön konkreettisia työkaluja, menetelmiä ja toimintamalleja, jotta palveluun pääsy sekä tuen ja hoidon saatavuus paranevat. Keskiössä olivat toimenpiteet, joilla vahvistettiin asiakkaan osallisuutta, kohtaamista ja ohjaamista, sähköistä asiointia ja digitaalisia palveluja sekä monialaista työskentelyä asiakkaan arjen tukena. Hankkeessa rakennettiin yhteistä ymmärrystä, osaamista ja malleja käytännön uudistuksille hyödyntämällä tilannekuvia, selvityksiä, yhteiskehittämistä, pilotteja ja palvelumuotoilua ammattilaisten ja asiakkaiden kanssa. Kehittämistyön myötä tulevaisuuden sotekeskus näyttäytyy laaja-alaisena hyvinvointia tuottavana verkostona. Siitä rakentuu kokonaisuus, jossa digitaaliset palvelut ja sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten osaaminen ja käytännöt toimivat yhteen asiakkaan parhaaksi. Tuki arkeen vahvistuu, kun järjestöjen, seurakuntien, sivistyspalvelujen, työeläpalvelujen ja Kelan ammattilaiset ovat liittyneet osaksi asiakkaan kanssa tehtävää monialaista työtä. Lopputuloksena asiakkaat ovat saaneet apua ja etävastaanotot, digihoitopolut, chat-palvelut, neuvonta- ja ohjauspalvelut, monialaiset tiimit, jalkautuvat palvelut, työparityön käytännöt ja ennaltaehkäisevät menetelmät ovat siirtyneet tai siirtymässä osaksi sosiaali- ja terveystalvetjen arkea. (Yhteenveto POSOTE20 Tulevaisuuden sote-keskus -hanke 2025) Uuden Kuopion sotekeskus rakennushankkeen toiminnallinen suunnittelu pohjautuu yllä mainittuun kehittämistyöhön.

Tässä Kuopion sotekeskus rakennushankkeen selvityksessä kuvataan hyvinvointialueen sote-keskusinvestoinnilla tavoiteltuja toiminnallisia ja taloudellisia hyötyjä huomioiden koko hyvinvointialueen palvelutarve ja palvelujärjestelmän uudistusohjelmat. Suunnitelma toimitetaan valtiovarainministeriölle 31.3.2025 mennessä.

2 ALUEEN PALVELUTARVE

Kaupungin kasvualueet on määritelty tuoreessa kaupunkirakenneselvityksessä. Kuopion kaupungin väestökehityksen on ennustettu olevan kasvava sekä tilastokeskuksen että kaupungin oman ennusteen mukaan. Kaupungin oma tavoite on korkeampi. Kaupunki-seutus suunnitelmassa on asetettu 22.000 hengen väestön kasvutavoite vuoteen 2035 mennessä, josta keskusta-alueelle on jyvitetty noin 15.000 henkeä.

Keskisen kaupungin kasvualueita ovat lähivuosina Savulahti, Itkonniemi, keskusta ja lisäksi saaristokaupungissa Lehtoniemi. Vanuvuoren uusi alue kaupungin eteläisellä alueella alkaisi suunnitelmien mukaan kuluvan vuosikymmenen lopulla. Vanhojen keskusta-alueiden täydennysrakentaminen lisää myös asukaslukea keskisellä alueella.

Kuopion väestötilasto 2010–2022 ja suunnite 2023–2030

Valitse vuodet	Valitse alue	Valitse ikäluokka													
Useita valintoja	Kaikki	Kaikki													
Suuralue	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
KESKUSTA JA SEN LÄHIALUEET	21726	21772	21835	22418	22673	23173	23708	24136	24564	25005	25280	25546	25762	25895	
E1 Keskusta	13416	13501	13626	14190	14529	15091	15488	15812	16136	16461	16632	16789	16884	16939	
E2 Niirala	3919	3883	3888	3812	3765	3736	3801	3807	3803	3812	3806	3808	3813	3870	
E3 Haapaniemi	3803	3808	3743	3835	3790	3774	3863	3963	4074	4182	4292	4400	4517	4531	
E4 Rönö ja sen lähisaaret	539	532	529	533	537	527	513	510	505	503	501	498	496	501	
E5 Siikalampi	49	48	49	48	52	45	43	44	46	47	49	51	52	54	
ETELAINEN KAUPUNKIALUE	23337	24069	24817	25395	26005	26344	26523	26835	26988	27143	27219	27282	27356	27639	
H14 Litmanen	7777	7660	7667	7582	7660	7585	7605	7606	7616	7631	7586	7531	7479	7529	
H16 Pirtti	6356	6467	6560	6637	6760	6764	6914	6998	6976	6953	6920	6888	6856	6917	
H17 Lehtoniemi-Keilankanta	3254	4050	4585	5206	5548	5988	5967	6054	6217	6389	6556	6719	6888	6995	
H18 Rautaniemi	5373	5327	5442	5423	5484	5469	5496	5636	5640	5633	5620	5608	5597	5657	
J11 Pitkälampi	577	565	563	547	553	538	541	541	539	537	537	536	536	541	
KOILLINEN ALUE	16236	16127	16129	16048	15846	15832	15667	15555	15452	15353	15472	15662	15884	16003	
C4 Puijo (Inkilänmäki)	3473	3467	3410	3414	3405	3382	3310	3280	3250	3219	3192	3159	3133	3153	
D1 Itkonniemi-Männistö-Linnanpelto	5878	5919	6049	6014	5964	5970	5854	5810	5777	5743	5929	6122	6325	6384	
D2 Saarijärvi-Rahusenkangas	4218	4104	4050	4069	3963	3951	3980	3958	3936	3914	3887	3860	3833	3857	
D3 Kettulanlahti	769	774	756	752	743	733	739	735	730	727	728	720	722	725	
D4 Kelloniemi-Likolahti	1898	1863	1864	1799	1771	1796	1784	1772	1759	1750	1776	1801	1871	1884	
LÄNTINEN PUUIO	13764	14179	14114	13976	14232	14360	14802	14764	14768	14809	14756	14697	14666	14757	
NEULAMÄKI-SÄRKINIEMI-JYNKKÄ	13591	13284	13443	13415	13550	13522	13585	14060	14628	15133	15712	16286	16822	17038	
MIIHIT KAIPIINKIÄ IUFFT	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Yhteensä	118209	118664	119282	120210	121543	122594	123404	124444	125497	126558	127612	128636	129647	130629	

(Lähde: <https://www.kuopio.fi/2023/07/04/kuopion-vaeston-elinkeinojen-ja-asumisen-tietopaketti/>)

Kuopion kaupungin alue käsittää myös useita maaseutumaisia taajamia kuntaliitosten seurauksena. Tällaisia alueita ovat Riistavesi, Maaninka, Karttula, Nilsia, Juankoski ja Vehmersalmi. Näiden alueiden palveluverkostosta on päätetty kesällä 2024.

Kuopion väestö kaupunginosittain ja tilastoruuduittain

tilastoruutu

Asukkaat yhteensä (HE)

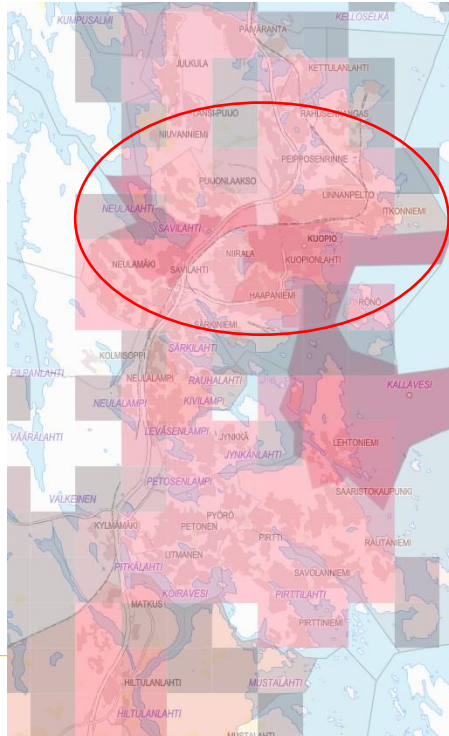
väestöennuste

Väestönmuutos 2023-2030

Mitä tummempi punainen alue, sitä suurempi väestökasvu. Sininen sävy kuvaa väestön vähenemistä.

Tilastoruutu 1 km x 1 km

Yhteenveto

Väestömuutos kasvava

- Kelloniemi – Likolahti
- Itkonniemi – Männistö – Linnanpelto
- Niirala
- Savilahti (kasvaa voimakkaasti)
- Neulamäki
- Keskusta-alue (kasvaa ja tasaantuu 2030 jälkeen)
- Haapaniemi
- Siikalampi
- Levänen kasvaa ja tasaantuu 2028 jälkeen)
- Lehtoniemi – Keilankanta
- Hiitulanlahti kasvaa ja tasaantuu 2028 jälkeen

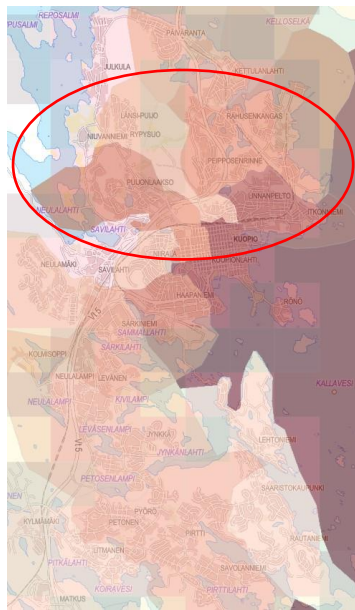
Väestömuutos on neutraali

- Julkula
- Kettulanlahti
- Särkiniemi – Särkilampi
- Jynkkä
- Rautaniemi
- Pirtti
- Litmanen

Väestömuutos aleneva

- Puijonsarvi – Päiväranta
- Niuva-Länsiranta – Rypysyö
- Inkilänmäki

Kaupunkialueella palvelutarveindikaattori vaihtelee 0, 8–1,5 välillä. Palvelutarvetta on tarkasteltu postinumeroalueittain. Palvelutarve on alhaisin Litmanen, Jynkän ja Neulamäen alueilla. Näistä Litmanen ja Jynkkä kuuluvat Pyörön sote-aseman piiriin.

Palvelutarve postinumeroalueittain

Palvelutarve Kuopion kaupungin alueella (pl. liitoskunnat) postinumeroalueittain

- Mitä tummempi sävy, sitä suurempi palvelutarve

Yhteenveto

Palvelutarve yli 1

- Keskusta -alue (70100), sisältää myös haja-asutusaluetta 1,5
- Etu-Niirala (70110) 1,1
- Männistö (70500) 1,4
- Inkilänmäki (70340) 1,1
- Haapaniemi (70620) 1,25
- Puijonlaakso (70200) 1,2

Palvelutarve alle 1

- Litmanen (70820) 0,85
- Jynkkä (70780) 0,85
- Neulamäki (70150) 0,8

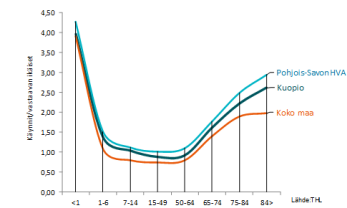

Hyvinvointialue on teettänyt palvelutarvearvion vuoteen 2040 saakka. Kuopion (ydin Kuopio ilman liitoskuntia) perusterveydenhuollon avohoidon palvelutarve kasvaa vuoteen 2030 mennessä 10 % ja vuoteen 2040 mennessä 15 % verrattuna vuoteen 2020. Kasvu tasaantuu vuoden 2035 jälkeen. Pohjois-Savon sairastavuus on maan korkein 129,6 ja Kuopion sairastavuusindeksi on 125,3 (THL sairastavuusindeksi 2022).

Kuopio*) – Pth:n avohoito

- Kuopiossa perusterveydenhuollon lääkarissa käyntejä on ollut enemmän kuin koko maassa.
- Laskelmassa lääkarissa käyntien määrä kasvaisi yli 10%.

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit/vastaavan ikäinen 2018-2020 ka.

	<1	1-6	7-14	15-49	50-64	65-74	75-84	84+
Kuopio	3,97	1,37	1,04	0,88	0,92	1,61	2,22	2,62
Pohjois-Savon HVA	4,28	1,53	1,13	1,02	1,11	1,78	2,49	2,85
Koko maa	3,81	1,09	0,80	0,75	0,80	1,41	1,90	1,98

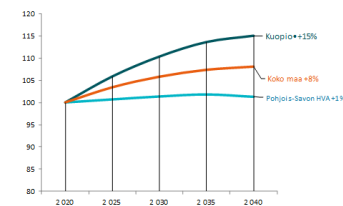
6.5.2022 Haiki Mattinen FCG

POHJOIS-SAVON HYVINVOINTIALUE

) Kuopio on tässä ilman Juankoskea, Karttulaa, Maaninka ja Nilsiää

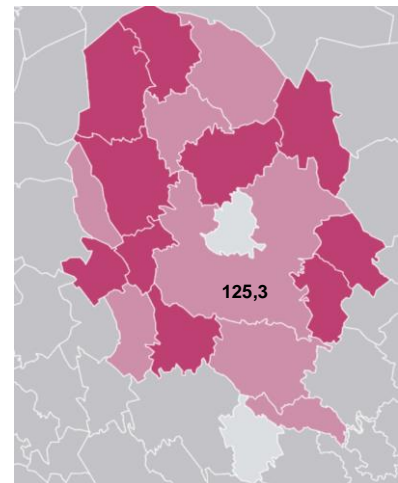
Perusterveydenhuollon avohoidon tarve

Tarve on vakioidtu vuosien 2018-2020 käyntien perusteella

Käynnit	2 020	2 025	2 030	2 035	2 040
Kuopio*	112 966	129 564	134 609	129 299	129 892
Pohjois-Savon HVA	316 135	318 319	320 402	321 834	320 169
Koko maa	5 299 723	5 479 891	5 605 386	5 687 138	5 724 967
Muutos					
Kuopio*	112 966	+6%	+10%	+15%	+15%
Pohjois-Savon HVA	316 135	+3%	+3%	+2%	+1%
Koko maa	5 299 723	+3%	+6%	+7%	+8%

104

Sote-keskuksia koskevan uudistuksen (R1) yhteydessä todettuja huomioita:

- Kuopion eri toimipisteissä (mm. entiset kuntakeskukset) järjestetään pääosin lääkäri- ja hoitajavastaanottoa.
- Lääkäri- ja hoitajavastaanotto jakaantuu siten, että lääkärivastaanoton osuus on 43,5 % ja hoitajavastaanottojen osuus 49,8 %.

- Kiirevastaanotto toiminta on n. 40 % lääkäri-hoitajavastaanotto toiminnan volyymista. Kuopio, Iisalmi ja Varkaus ovat suurimpia.
- Kuopion sote keskusten volyyymi (sis.liitos kuntien alueet) on yli kolme kertaa suurempi verrattuna Siilinjärveen, Iisalmeen ja Varkauteen. Kaupunkikeskuksen osuus koko Kuopion alueen sote keskustoiminnasta on n. 60 % ja Pyörön sote-keskuksen osuus n. 20 %.

Sote keskusten toiminnan volyyymi

Kuopion volyyymi on yli kolme kertaa suurempi Siilinjärveen, Iisalmeen ja Varkauteen verrattuna.

Suonenjoki, Lapinlahti ja Leppävirta ovat keskenään lähes saman suuria.

Akuuttitoiminta on 7 % lääkäri-hoitajavastaanotto toiminnan volyymista. Kuopio, Iisalmi ja Varkaus ovat suurimpia.

Pohjois-Savon hyvinvointialueella käytetään maan keskitasoa vähemmän yksityisiä lääkäripalveluja, kuin esim. Varsinais-Suomessa, Pirkanmaalla, Hämeessä ja Uudellamaalla.

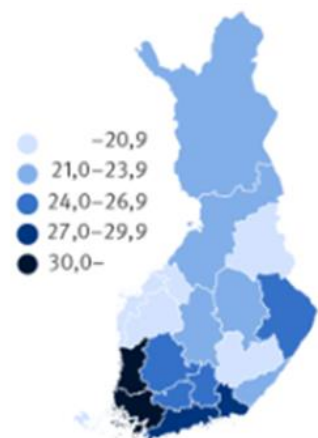
Kelan yksityislääkärin palkkioista maksetut korvaukset painottuvat Lounasi-Suomeen

31. Korvaukset yksityislääkärin palkkioista maakunnittain 2023

Maakunta	Saajat	Saajien osuus väestöstä, %	Maksetut korvaukset	Korvauksen osuus kustannuksista, %	Lääkärisäkäynnit, tuhatta käyntiä	Lääkärisäkäynnit sataa asukasta kohti
Koko maa	1 461 360	26,0	30 865	7,9	3 380	60
Uusimaa	519 234	29,4	12 521	7,6	1 343	76
Varsinais-Suomi	152 983	31,1	3 554	8,3	383	78
Satakunta	65 328	30,8	1 271	8,3	146	69
Kanta-Häme	41 712	24,5	730	8,1	83	49
Pirkanmaa	143 221	26,5	3 028	8,2	332	62
Päijät-Häme	49 958	24,4	932	7,8	104	51
Kymenlaakso	44 523	28,0	843	7,8	96	60
Etelä-Karjala	27 797	22,2	462	7,5	53	42
Etelä-Savo	25 612	19,7	398	8,0	45	35
Pohjois-Savo	58 239	23,5	1 164	8,1	128	52
Pohjois-Karjala	39 157	24,1	676	8,2	78	48
Keski-Suomi	57 411	21,0	962	7,6	111	40
Etelä-Pohjanmaa	38 828	20,4	645	7,6	71	37
Pohjanmaa	32 151	18,1	509	8,1	56	31
Keski-Pohjanmaa	11 203	16,5	175	7,6	20	29
Pohjois-Pohjanmaa	95 668	22,9	2 071	8,3	220	53
Kainuu	14 305	20,4	238	7,5	27	38
Lappi	37 082	21,0	637	7,9	73	41
Ahvenanmaa	2 915	9,5	49	9,4	5	15

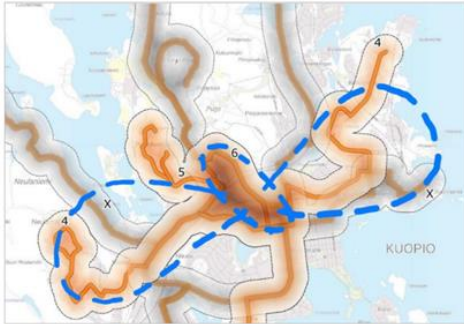
<https://helda.helsinki.fi/server/api/core/bitstreams/519d7844-1e79-4cb1-a7b4-4fd51c6006d7/content>

Yksityislääkärin palkkiot

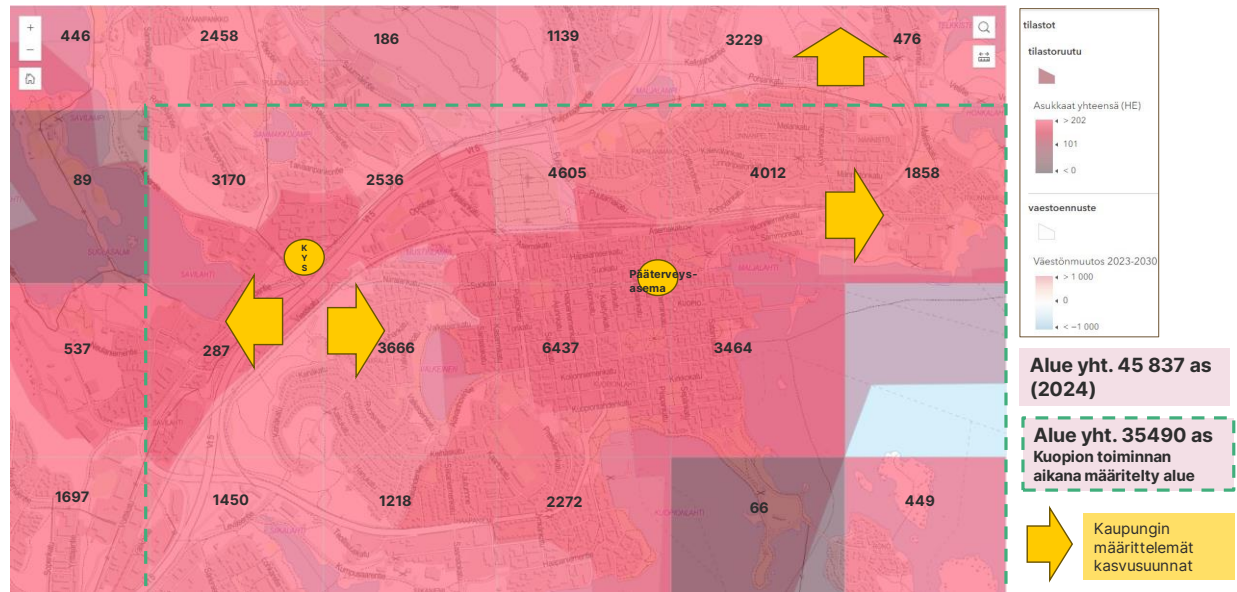
<https://tietotarjotin.fi/uutinen/1098488/alueellinen-vaihtelu-oli-suurta-kelan-vuonna-2023-maksamissa-sairaanhoitokorvauksissa>

Edellä esitetty tarkastelu keskittyy Kuopion ydinkeskustan ja sen lähiympäristön asukkaiden palvelujen järjestämisen eri vaihtoehtoihin. Alueella asuu noin 35.000–45.000 asukasta riippuen, mitä alueita valitaan tarkasteluun mukaan. Nykyinen pääterveysasema (sotokeskus) sijaitsee kaupungin keskustassa noin 2 kilometrin etäisyydellä KYS sairaala / kampusalueesta. Kaupunkisuunnittelussa keskeiset liikenteen runkolinjojen kehittämissuunnat ovat myös näillä alueilla (lähde Kuopion <https://www.kuopio.fi/uploads/2025/01/liite-16-kaupunkirakennesuunnitelma-2040-luvulle-selostus.pdf>).

Kuva 5 Keskeisen kaupunkialueen potentiaalinen kehittämissyöhyke ja 1. vaiheen runkolinjat numeroituina.

Kuopio, keskinen kaupunkialue

Palvelujen saavutettavuuden näkökulmasta vaihtoehtoina on tarkasteltava sekä keskitettyjä toimipiste- / tilaratkaisuja että hajautettuja ratkaisuja. Lisäksi palvelujen integraation näkökulmasta on tarkasteltava KYS-kampuksen palvelujen ja peruspalvelujen yhteensovittavien palvelukokonaisuuksien hyödyt.

3 RAKENNUSTEN NYKYTILA

Nykyisin pääosa Kuopion alueen peruspalveluiden tuottamista terveydenhuollon ja sosiaalihuollon palveluista tuotetaan Kuopion keskustassa sijaitsevissa Pääterveysaseman ja Savotalon rakennuksissa. Rakennukset ovat teknisen elinkaarensa päässä ja tilat ovat toimimattomat tulevaisuuden tarpeisiin. Rakennusten heikon muuntojoustavuuden takia laaja toiminnallinen muutos sekä peruskorjaus nykyisissä rakennuksissa on erittäin haastavaa tai jopa mahdotonta. Nykyisten rakennusten peruskorjaus ei ole kustannusten kannalta myöskään järkevää eikä peruskorjauksen aikaisia väistötiloja toiminnoille alueella ole. Kuopion kaupunki on tehnyt selvityksen Savotalon ja Pääterveysaseman kunnosta 2020 luvun alussa, jonka perusteella rakennukset ovat elinkaarensa päässä, ja rakennuksia voidaan ylläpitää korjaustoimin maksimissaan vuoteen 2030 saakka.

Nykyisten Pääterveysaseman ja Savotalon tilojen yhteenlasketut laajuudet ovat noin 16 300 m² ja Pohjois-Savon hyvinvointialue maksoi vuokratkustannuksia ko. rakennuksista 3,35 M€ vuonna 2024.

Lisäksi perusterveydenhuollon vastaanottotoimintaa on tällä hetkellä Kuopiossa Pyörössä (noin 1 000 m² ja vuokratkustannukset n. 0,21 M€ / vuosi), jossa nykyiset toimitilat ovat myös huonossa kunnossa. Osana rakennushanketta on tarkoituksena tarkastella myös Pyörön tilanne pitkän tähtäimen näkökulmasta.

Toimitilojen nykykunnosta, toimitilojen tehottomuudesta ja epäkäytännöllisyydestä sekä kustannuksista johtuen pääosa toimintojen sijoittamisesta tehokkaasti suunniteltuun uudisrakennukseen on perusteltu. Hanke on tunnistettu välttämättömäksi ja kiireelliseksi asiakkaiden palveluiden turvaamiseksi tulevaisuudessa.

4 HANKKEEN TOIMINNALLINEN SUUNNITTELU

Laaja-alaisessa yhteistyössä toteutettu, rakentamista edeltävä toiminnallinen suunnittelu on rakennusprojekteissa palvelutuotannon ja tilasuunnittelun peruslähtökohta. Toiminnallisen suunnittelun tavoitteena on suunnitella laaja-alaisesti Kuopion asukkaita ja palveluntuottajia palveleva tila- ja kustannustehokas kokonaisratkaisu. Rakennushankkeen tuloksena tavoitteena on tuottaa laadukkaat ja tulevaisuuden toimintaan soveltuvat tilat. Lisäksi tavoitteena on toiminnan tehostaminen ja tilatehokkuuden kasvattaminen rakennetun ympäristön avulla. Toiminnallisen suunnittelun lähtökohtana toimivat:

- hyvinvointialueen strategia ja strategiset ohjelmat
- palvelujärjestelmän uudistamisohjelmien tavoitteet ja linjaukset
- kiinteistö- ja toimitilastrategiset tavoitteet ja linjaukset

Kuopiossa sijaitsevien vastaanottotoimintojen tilajärjestelyitä on aloitettu kartoittamaan kaupungin toimesta jo vuonna 2021. Mukana esivalmistelussa on tuolloin ollut myös Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri. Työryhmä esitti uudisrakennushanketta korvaamaan nykyiset huonokuntoiset ja toimimattomat rakennukset ja tilat. Työryhmän selvityksen perusteella KYS

Kiinteistöhallinto

27.2.2025

---

kampuksen tonttia pidettiin mahdollisena sijoittumispaikkana sotepalveluiden integraation mahdollistajana.

Nykyisellään Savotalon ja Pääterveysaseman muodostamassa kokonaisuudessa tuotetaan osa peruspalveluiden tuottamista terveydenhuollon- ja sosiaalipalveluista. Niistäkin palveluista, jotka sijoittuvat pääosin tähän kokonaisuuteen, on osa palvelusta sijoittunut joko toiminnallisista tai tilasyistä myös muualle. Suun terveydenhuollon palveluja on myös Harjulan sairaalan rakennuksissa ja vastaanottopalveluja tuotetaan myös Pyörön kaupunginosassa. Palvelujen sijoittumista ohjaavat tilaratkaisut ja niiden kopioiminen suoraan uuteen rakennukseen ei ole perusteltua.

Suunnittelun keskiössä ovat asiakkaat ja moniammatillinen henkilöstö. Suunnittelua ohjaavat tilakonseptien lisäksi asiakaslähtöisyys ja potilasturvallisuus sekä työntekijöiden työhyvinvointi ja työympäristön toimivuus ja turvallisuus. Lisäksi huomiota kiinnitetään tilojen selkeyteen, standardointiin, joustavuuteen, yhteiskäyttöisyyteen, energiatehokkuuteen ja uusiin taloteknisiin ratkaisuihin sekä uuden teknologian hyödyntämiseen.

Toiminnallinen suunnitelma

Toiminnallisessa suunnittelussa määritellään palvelujärjestelmän mukaiset palvelut, jotka uuteen sote-keskukseen tullaan sijoittamaan. Suunnitelmassa selvitetään ja kuvataan palvelut, jotka olisi mahdollista sijoittaa Puijon sairaalan kampukselle, joko olemassa oleviin tiloihin ja/tai uudisrakennukseen. Kampuksella sijaitsee Kuopion yliopistollinen sairaala (KYS). Lisäksi suunnitelmassa kuvataan palvelut tilatarpeineen, jotka sijoittuvat muualle Kuopion kaupungin alueelle kuten keskustaan ja Pyöröön. Suunnittelussa huomioidaan toimintojen optimaalinen sijoittuminen huomioiden asiakaslähtöisyys ja synergiaedut eri toimijoiden välillä.

Toiminnallisessa suunnittelussa selvitetään laaja-alaisesti sosiaalihuollon, perhepalveluiden, ikääntyneiden palveluiden tarpeet ja perusterveydenhuollon sekä erikoissairaanhoidon integraation mahdollistavat toiminnalliset ja tilalliset mahdollisuudet nykyisiin käytössä oleviin tiloihin ja rakennuksiin Puijon sairaalan kampuksella. Vuoden 2025 aikana kootaan nykytila-analyysi nykyisistä käytössä olevista tiloista. Tilankäytön mittausta on tehty vuoden 2024 aikana Kuopion Pääterveysasemalla ja Savotalolla. KYS (Kuopion yliopistollinen sairaala) poliklinikoilla mittaukset toteutetaan kevään 2025 aikana. Tilankäytönmittauksen tarkoituksena on selvittää nykyisten tilojen käyttöastetta ja sitä kautta tilatehokkuutta. Nykytilan kartoituksella saadaan lähtötietoja tilatarpeisiin ja toimintaympäristön kehittämiseen sekä tilasuunnitteluun. Tilaselvityksen perusteella saadaan myös kuva siitä mikä on uudisrakentamisen laajuuden tarve.

Osana hankesuunnittelua tehdään KYS kampusalueen logistiikkasuunnittelua, jolla varmistetaan kasvavien asiakas- ja liikennevirtojen toimivuus jatkossakin. KYS kampuksella sijaitsevassa Sädeparkki -rakennusta on varauduttu rakenteellisesti korottamaan ja lisäämään pysäköintipaikoitusta yli 200 pysäköintipaikan verran.

Kiinteistöhallinto

27.2.2025

Hankkeeseen sisältyvät toiminnot huomioiden palvelujärjestelmän uudistusohjelmat

Pohjois-Savon hyvinvointialueen aluevaltuusto hyväksyi 17.6.2024 vastaanotto toiminnan ja alueellisen erikoissairaanhoidon sekä aikuissosiaalityön uudistuksen (R1) ja osastohoidon, asumisen ja kotiin vietävien palveluiden uudistuksen (R2). Uudistusohjelman (R1) mukaisesti vahvat sote-keskukset Pohjois-Savon hyvinvointialueella toimivat Kuopiossa, Iisalmissa ja Varkaudessa. Digitaalisia palveluja sekä etä- ja liikkuvia palveluja lisätään osana muuta palvelutuotantoa. Sote-keskusten ja liikkuvien päivystys- ja sairaalapalveluiden yhteistyötä lisätään.

Kuopion sote-keskus tarjoaa laajan palveluvalikoiman sisältäen terveydenhuollon kiireelliset ja kiireettömät vastaanotot, suun terveydenhuollon palveluja, näytteenoton ja kuvantamisen, työikäisten sosiaalipalvelut sekä perheiden, vammaisten ja ikääntyneiden palveluita.

Erikoissairaanhoidon ja yliopistollisen sairaalan uudistuksessa (R4) avoterveydenhuollon poliklinikkatoiminnassa lähete- ja konsultaatiokäytäntöjä uudistetaan niin, että potilas on mahdollista hoitaa nykyistä pidemmälle perusterveydenhuollon yksiköissä erikoissairaanhoidon vahvalla tuella. Tavoitteena on konsultatiivisen avopoliklinikkatoiminnan toimintamallin laajentaminen. Toimintamalli on jo vakiintuneesti käytössä lastentautien erikoisalalla, niin sanottu avopediatrimalli. Toimintamallia laajennetaan muille erikoisaloille vaiheittain osana erikoisalakohtaista kehittämistä. Sotokeskuksessa toteutetaan kiireettömän vastaanoton lisäksi jatkossakin nykyisen kaltaista, 1–3 päivän kiirevastaanottoa. Samana päivänä päivystysvastaanottoa tarvitsevat potilaat ovat tarkoitus R4 uudistusohjelman mukaisesti (mm. tarve kuvantamis- ja laboratoriotutkimuksiin) hoitaa jatkossa KYS Puijon sairaalan yhteispäivystyksessä. Perusterveydenhuollon päivystysvastaanotto Kuopion pääterveysaseman sekä Pyörön soteaseman osalta on suunniteltu sijoittuvan jatkossa KYS kampukselle.

Koko hyvinvointialueella otetaan käyttöön OmaTiimi-malli, joka kohdentuu kiireettömän asiakkaan hoitoon (pitkäaikaissairaat, monisairaat ja paljon palveluja käyttävät). OmaTiimi-mallissa on myös kuntoutuksen ja mielenterveys- ja päihdetyön osaamista sekä sosiaalialan konsultatiivista tukea tarveperusteisesti. KYSillä käynnistetään Opetusvastaanotto 2.0, jossa monialaisesti harjoitellaan OmaTiimi-mallin mukaista työtapaa ja valmiuksia. Tavoitteena on, että jatkossa opetusvastaanotto tuottaa OmaTiimi-mallin mukaisesti palvelua kohderyhmän hyvinvointialueen asiakkaille. Tavoitteena on opetusvastaanotto toiminnan potilasmäärien kasvattaminen sekä opetuksen ja palvelutuotannon integraatio.

Palvelutuotannon ja tukitoimintojen hyödyntäminen KYS kampuksella

Kuopion sotekeskus rakennushankkeessa tavoitellaan perusterveydenhuoltoa vahvistavia ratkaisuja ja toimintamalleja, joita voidaan edistää myös tilaratkaisuilla. Kuopion sote-keskuksen sijoittaminen KYS kampukselle mahdollistaisi entistä paremmin erikoissairaanhoidosta tuotetun erityistason osaaminen perusterveydenhuollon toimijoille potilashoitoon kohdentuen. Näin yhteistyö vahvistuisi ja lisäisi hoitokäytäntöjen ja -ketjujen yhtenäistämistä perusterveydenhuollon

Kiinteistöhallinto

27.2.2025

ja erikoissairaanhoidon välillä. Sijoittamalla pääosan nykyisistä Kuopion Pääterveysaseman ja Savotalon sote-toiminnoista KYS kampukselle voitaisiin tukeutua osittain jo olemassa oleviin kampuksen tiloihin mm. hallinnon-, vastaanotto- ja kuntoutustilojen osalta.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen aluevaltuuston hyväksymän (17.6.2024) osastohoidon, asumisen ja kotiin vietävien palveluiden uudistuksen (R2) mukaisesti Kuopion keskisen alueen perusterveydenhuollon osastotoiminnat siirtyvät vuoden 2025 lopussa KYSille valmistuviin Uusi Sydän-projektin osastotiloihin yhdessä erikoissairaanhoidon osastojen kanssa. Tavoitteena on ollut muun muassa keskittää keskisen alueen erityis- ja peruspalveluiden terveydenhuollon osastopaikat tukitiloineen ja -palveluineen KYSin yhteyteen, tilatehokkuuden parantaminen keskittämällä ja sijoittamalla toimintoja lähekkäin ja tilojen moni- ja yhteiskäyttöisyyden edistäminen eri toimijoiden välillä. Sijoittuminen KYS kampukselle edistää perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon integraatiota.

KYS kampuksella sijaitsevat laaja-alaiset kuvantamispalvelut sijaitsevat pääsairaalan 2 kerroksessa. Kuvantamiskeskukseen kuuluu kliinisen fysiologian ja isotooppilääkietieteen palvelut, kliinisen neurofysiologian palvelut, röntgen, PET radiofarmasia sekä patologia. Kuopion sote-keskuksen sijoituessa KYS kampukselle perusterveydenhuollon potilaiden vastaanottotoimintaa palvelevat kuvantamispalvelut kuten röntgentutkimukset tullaan keskittämään radiologisten palveluiden järjestämissuunnitelman mukaisesti Puijon sairaalaan Kuopiossa.

Islab (Itä-Suomen laboratorokeskus) tuottaa hyvinvointialueen laboratoripalvelut. KYS Puijon sairaalassa sijaitsee keskuslaboratorio, jossa tapahtuu näytteiden ottaminen sekä tutkiminen. Kuopion sote-keskuksen sijoituessa KYS kampukselle voidaan kustannussäästöjä saavuttaa muun muassa tukeutumalla olemassa oleviin näytteenottotiloihin ja lisäksi säästöjä on saavutettavissa näytekuljetusten jäädessä pois. Kustannussäästöjä voidaan saavuttaa myös välinehuoltopalveluiden kuljetuskustannuksissa. Vastaanottotoiminnan välinehuollon palveluista vastaa Servica Oy ja välinehuoltokeskus sijaitsee KYSin Kaarisairaalassa.

5 HANKKEEN AIKATAULU JA TALOUS

Hankkeen tarkempi hankesuunnitteluvaihe aloitetaan syksyllä 2025. Hankesuunnitteluvaiheessa arvioidaan eri toteuttamis- ja sijaintivaihtoehdot Kuopion alueella. Tarkoituksena olisi saada hankesuunnitelma valmiiksi ja esitys aluehallitukselle/-valtuustolle syyskuksi 2026, jolloin lukitaan hankkeen laajuus, laatutaso ja kustannukset. Tämän jälkeen edetään hankkeessa keskeisten osapuolten kilpailutuksiin ja hankkeen toteuttamisvaiheeseen.

Hankkeessa on tarkoitus suunnitella uudisrakennus, johon keskitetään suurin osa nykyisten Savotalon ja Pääterveysaseman toiminnoista. Hankkeen myötä Savotalosta ja Pääterveysasemasta luovutaan. Uudisrakennuksen laajuudeksi on alustavasti arvioitu noin 12 000 m², joka on noin 25 % tilatehokkaampi kuin nykyiset tilat. Hankkeen kokonaiskustannuksiksi on arvioitu 51,5 M€. Uudisrakennuksen sijoittumispaikaksi kaavaillaan KYS Puijon sairaalan tonttia, jonka hyvinvointialue omistaa. Asemakaavamuutos valmistui KYS Puijon sairaalan tontille vuonna 2022, joka mahdollistaa lisärakentamisen jatkossa.

Kiinteistöhallinto

27.2.2025

Kuopion alueelle tarvitaan uudisrakennuksen lisäksi Pyörön alueelle sijoittuvat toimitilat alueen palvelutarvetta varten sekä mahdollisesti ydinkeskustan alueelle sijoittuva palvelupiste. Tarkempi suunnitelma tehdään hankesuunnittelun yhteydessä.

Nykyiset sotekeskustoimintojen vuokratilakustannukset hyvinvointialueelle:

- Savotalo: 1,6 M€ / vuosi
- Pääterveysasema: 1,75 M€ / vuosi
- Pyörö: 0,21 M€ / vuosi

Yhteensä 3,56 M€ / vuosi (vuoden 2024 kustannustaso)

Hankkeen toteuttamisen jälkeen kustannukset hyvinvointialueelle:

- Uudisrakennuksen poistot: 1,72 M€ / vuosi (30 vuoden poistosuunnitelma)
- Rahoituksen keskimääräinen korkokustannus: 0,8 M€ / vuosi (3 % kiinteä korko)
- Arvioidut ylläpitokustannukset: 0,5 M€ / vuosi
- Pyörö: 0,21 M€ / vuosi

Yhteensä 3,23 M€ / vuosi

Rakennushankkeen toteuttamisen kautta päästään nykyistä kustannus- ja tilatehokkaampaan kokonaisratkaisuun. Laskennallinen ero toimitilakustannusten välillä on noin 0,33 M€ vuodessa. Hankkeen laajuus ja tarkempi kustannustaso tarkentuvat hankesuunnitteluvaiheessa.

Kuopiossa 26.2.2025

Jari Saarinen

Pertti Lipponen

Leila Pekkanen

Menna Kärnä

Petri Pyy